

Биология

PISAга багытталган тест

5 – класс

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыккыла. Сүрөткө көңүл бөлгүлө жана суроого жооп бергиле.</p> <p>Ыргытылган батарейкалар жаратылышка кандай зыян келтирет?</p> <p>А) аба булганат Б) топурак булганат В) пайдалуу кен байлыктар булганат Г) адамдар жуктуруп алышат</p>	<p>Уулуу батарейка</p> <p>Чыңгыз Бишкек шаарындагы орто мектепте окуйт. Ага мугалими проектордун пультунун эски батарейкасын жаңысына алмаштырып коюуну суранды. Чыңгыз пульта жаңы батарейканы салды дагы эскисин таштанды чакага ыргытып койду. Анын классташтары Амина жана Бегимай муну көрүп, мугалимине барып класс менен батарейканын зыяндуулугу тууралуу сүйлөшүүнү суранышты. Мугалим Кыргызстандагы ар бир киши бир жылда болжол менен 5 даанадан ашыкча батарейканы ыргыта тургандыгын айтты. Ал ыргытылган батарейкалар айлана-чөйрөдөгү экологиялык баланстын олуттуу бузулушуна алып келет. Мындай таштандылар менен булганган соң, ал жерлердин кайра калыбына келиши үчүн кеминде 30 жылдан кем эмес убакыт керек. Болгону бир эле батарейка болжол менен эсептегенде 1 кирпич, 2 сокур чычкан, бир нече миңдеген сөөлжандар жана 2 бак (биз мөмөсүн жей турган) өсүп, жашай турган аймакты ууландырат.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p style="text-align: center; font-weight: bold;">Сиз батарейканы ыргыткан соң эмне болот?</p> <p style="font-size: small;">1 батарейка 20 кв. м жерди булгайт</p> <p style="font-size: small;">400 л суу</p> <p style="font-size: small;">Бардык таштандылардын 0,25% азыраагын батарейкалар түзөт</p> <p style="font-size: small;">Бирок, таштандылардагы бардык уулуу металлдардын 50% үлүшүн батарейкалар түзөт</p> </div>								
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мазмундук чөйрөсү: Жер боюнча илимдер 	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2" style="text-align: left; padding: 5px;">Баалоо системасы</th> </tr> <tr> <td style="width: 20%; padding: 5px;">Упай</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">1</td> <td style="padding: 5px;">Жообу: 2 (Б)</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">0</td> <td style="padding: 5px;">Башка жооптор же жооп жок</td> </tr> </table>	Баалоо системасы		Упай		1	Жообу: 2 (Б)	0	Башка жооптор же жооп жок
Баалоо системасы									
Упай									
1	Жообу: 2 (Б)								
0	Башка жооптор же жооп жок								

<ul style="list-style-type: none"> • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: кубулуштарды илимий жактан түшүндүрүү • Контекст: билим берүүчү • Тапшырманын татаалдык деңгээли: төмөн (репродуктивдүү) • Жооптун форматы: бир туура жооптуу • Максималдуу упай: 1 <p>Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу</p>	
--	--

<p><i>Оң тараптагы текстти окуп чыккыла. Суроого карата өз жоопторуңарды жазгыла.</i></p> <p>Жаратылыш чөйрөлөрүн ууландырбаш үчүн Чыңгыз эмне кылыш керек?</p> <hr/>	<p>Уулуу батарейка</p> <p>Чыңгыз Бишкек шаарындагы орто мектепте окуйт. Ага мугалими проектордун пультунун эски батарейкасын жаңысына алмаштырып коюуну суранды. Чыңгыз пульта жаңы батарейканы салды дагы эскисин таштанды чакага ыргытып койду. Анын классташтары Амина жана Бегимай муну көрүп, мугалимине барып класс менен батарейканын зыяндуулугу тууралуу сүйлөшүүнү суранышты. Мугалим Кыргызстандагы ар бир киши бир жылда болжол менен 5 даанадан ашыкча батарейканы ыргыта тургандыгын айтты. Ал ыргытылган батарейкалар айлана-чөйрөдөгү экологиялык баланстын олуттуу бузулушуна алып келет. Мындай таштандылар менен булганган соң, ал жерлердин кайра калыбына келиши үчүн</p>
--	---

	<p>кеминде 30 жылдан кем эмес убакыт керек.</p> <p>Болгону бир эле батарейка болжол менен эсептегенде 1 кирпич, 2 сокур чычкан, бир нече миндеген сөөлжандар жана 2 бак (биз мөмөсүн жей турган) өсүп, жашай турган аймакты ууландырат.</p>
--	--

<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мазмундук чөйрөсү: Жер тууралуу илимдер • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: кубулуштарды илимий жактан түшүндүрүү • Контекст: билим берүүчү • Тапшырманын татаалдык деңгээли: орто (продуктивдүү) • Жооптун форматы: кенен (толук) жооптуу • Максималдуу упай: 1 <p>Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу</p>	<p>Баалоо системасы</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Упай</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Колдонулган батарейкаларды жалпы таштанды салынуучу урнага ыргытпастан, атайын кабыл алуучу пункттарга тапшырыш керек.</td> </tr> <tr> <td>0</td> <td>Жооп жок же башка жооптор</td> </tr> </tbody> </table>	Упай		1	Колдонулган батарейкаларды жалпы таштанды салынуучу урнага ыргытпастан, атайын кабыл алуучу пункттарга тапшырыш керек.	0	Жооп жок же башка жооптор
Упай							
1	Колдонулган батарейкаларды жалпы таштанды салынуучу урнага ыргытпастан, атайын кабыл алуучу пункттарга тапшырыш керек.						
0	Жооп жок же башка жооптор						

<p>Оң тараптагы тексти окуп чыккыла. Бир гана туура жоопту тандагыла.</p> <p>Батарейкалардын зыяндуу таасирин кантип азайтууга болот?</p> <p>А) аккумуляторлор менен заряддалуучу батарейкаларды колдонуу керек</p>	<p>Уулуу батарейка</p> <p>Чыңгыз Бишкек шаарындагы орто мектепте окуйт. Ага мугалими проектордун пультунун эски батареикасын жаңысына алмаштырып коюуну суранды. Чыңгыз пульта жаңы батареиканы салды дагы эскисин таштанды чакага ыргытып койду. Анын классташтары Амина жана Бегимай муну көрүп, мугалимине барып класс менен</p>
--	--

Б) батарейкаларды муздаткычта сактоо зарыл
 В) батарейкаларды жылуу жерде сактоо керек
 Г) кымбат батарейкаларды колдонуу зарыл

батарейканын зыяндуулугу тууралуу сүйлөшүүнү суранышты. Мугалим Кыргызстандагы ар бир киши бир жылда болжол менен 5 даанадан ашыкча батарейканы ыргыта тургандыгын айтты. Ал ыргытылган батарейкалар айлана-чөйрөдөгү экологиялык баланстын олуттуу бузулушуна алып келет. Мындай таштандылар менен булганган соң, ал жерлердин кайра калыбына келиши үчүн кеминде 30 жылдан кем эмес убакыт керек. Болгону бир эле батарейка болжол менен эсептегенде 1 кирпич, 2 сокур чычкан, бир нече миңдеген сөөлжандар жана 2 бак (биз мөмөсүн жей турган) өсүп, жашай турган аймакты ууландырат.

Тапшырманын мүнөздөмөсү

- Мазмундук чөйрөсү: Жер тууралуу илимдер
- Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: кубулуштарды илимий жактан түшүндүрүү
- Контекст: билим берүүчү
- Тапшырманын татаалдык деңгээли: орто (продуктивдүү)
- Жооптун форматы: бир туура жооптуу
- Максималдуу упай: 1

Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу

Баалоо системасы

Упай	
1	Жообу: 1 (А)
0	Башка жооп же жооп жок

